

Tolna

vármegye

Völgysegi
Kauaszi

járás

(kör) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Belac

nagy (kis) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos néven kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határában. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község keletkezésére semmilyen adat fel nem található.
Államban Tolna vármegyéhez tartozott.
Régebbi neve is Belacz volt, amit az 1724 évi felső-kezei országgyűlés is igazolt, ezen országgyűlésen 1724 június havától Vannau meg is az n. község plébánián írták le.
A település neve is Vannau-nak helyesen ismertelen.

nem történt

erre vonatkozólag semmiféle feljegyzés, de még szájközlés sem.

urbéres kis község

nem voltak

Államban a kauaszi országgyűlési kerületéhez tartozott.

nincs

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva ..... db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házádozási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

A Bonyhád - nagyváradi lovt. műút mentén fekvő
szomszéd községei: Káncs, Bonyhád és Ladány
Káncs van 1 km., Bonyhád 9 km. Ladány 5 km.

Dombos

Réusfalva

1253

kat. hold (birtokivék adatai alapján).

711

k. hold szántó, 83 k. hold rét (kaszáló),

184

k. hold szőlő (beültetett), 118 k. hold

legelő, 84 k. hold erdő, - k. hold

nádas, 65 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,

mocsár, kőbánya).

nem

nem

nem

536

lélek.

536

r. kath., - g. kath., - ref.,

-

ág. h. ev., - izr., - egyéb

3

magyar, 533 német, - tót,

-

rutén, - oláh, - horvát,

-

egyéb.

bellénytelen

nincs

földműves

113 ház van 300 lakóval

1 iskolaépület

II. A község szervezete, beosztása és közérdekü viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előjárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Bíró. Törvény- (másod-) bírós. 4 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1
jegyző, — segédjegyző, — orvos
állatorvos, — irodai alkalmazott,
pénztári alkalmazott, — egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

— kisbíró (küldönc), 1 bába,

— éjjeli őr és — gazdasági alkalmazott.

Kauas 1 km.

6 virilista, 6 választott tag, 6 pótag

1 A község 1 választókerületet alkot.
6 képviselőtestületi tagot választ.
nincs

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható utvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Kauas 13 km.

Bonyhás 9 km.

Tolna 20 km.

Tével 16 km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Bonyhás 9 km.

Van 1 tag. Nincs.

Van Nincs.

nincs felruházva

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság — tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van Nincs.

Van Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: Zomba ————— 8 km.
Hány magánorvos lakik a községben: nincs
Községi bábák száma: 1
Körbába lakóhelye és annak távolsága: nincs km.
Okleveles magánbábák száma: nincs
Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Zomba ————— 8 km.
Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? Szeccsán ————— 13 km.
Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep) — Van — szegényház — Nincs.
9. A gondozott szegények száma: ————— intézeti ápolásban, ————— magán ápolásban.
Elhagyott gyermekek száma? ————— gyermek.
10. Milyen a község ivóvize? Jó,
Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? nincs
Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
Van-e csatornázása? nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? 1 korcsma, ————— vendéglő, ————— kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? nincs
Van-e községben közfürdő? nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? nincs
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? nincs

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: Szeccsán ————— 13 km.
Kir. járásbíróház székhelye és távolsága? Bonyhás ————— 9 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: Szeccsán ————— 13 km.
Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: Bonyhás ————— 9 km.
Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: Bonyhás ————— 9 km.
Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: Pécs ————— 43 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középközpontok vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reál-gimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:

Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kőr. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

R.kath. elemi népiskola 1 tanteremmel és 1 tanerővel

nincs

nincs

nincs

Levente egyesület van

Székhely ————— 13 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

R.kath. anyaegyház Kanizsán 1 km.

A pécsei ^{met.} püspökséghez

Bonyhád 9 km.

Kegyuri joga nincs, elemben kötelessége van. A templom a plebánia lak. felekezeti asin, azin helyenként néhan az uradalmi jövedelmét megvásárolták. A kőr. munkái a plebánia kőr. asin.

Párberit fizolnak

Az r. kath. iskolaszékön kívül más nincs

Nincs. Az r. kath. egyházközség ügyeit az iskolaszék intézi.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

nincs

nincs

nincs

nincs

R.kath. Hvasókör a Deutsche Kultur Verein

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

és bonyolult- nevezésként. hely. mint a város mellett
holat el.

komp, híd, rév stb. nincs

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Vasuti állomása nincs, a legközelebbi vasuti
állomása Kékes - Bonyhát.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

nincs

Van-e pósta, távirda, távbeszélő állomása?

nincs

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

községi közlekedési utvonathoz nem járul.

Községi (közvilág) utak hossza?

----- km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

Nagybirtok nincs
Közép birtok nincs
Kis és törpe birtok van csak, az átlag 10 kat-holt

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

nincs nyomásos gazdálkodás, a birtokossági tanács
nincs szervezve.

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van 105 kat-holt

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

nincs

Van-e legelő-rendtartás?

van

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

nincs

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Bonyhát 13 km.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

nincs

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

igen 600 m² öf
be van ültetve

Be van-e ültetve?

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Kórállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptökéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Vízrendező társulat a Rácpalotán helyi vízvezeték
származék. Székhelye: Bonyhát
vagy 1 vízimalom

Székesfehérvár ..... km.

59 ló, 305 szarvasmarha,
142 sertés, 704 juh -

Zomba ..... 8 km.

A községben állandó piaca nincs, hanem Bonyhát-
ra jár a község lakossága piacra, mely 9 km.
nyire van.

A község Bonyhát-ra gravitál

nincs
Bonyhát

1 halászlé üzlet

nincs

nincs

Van 3 cukrász, 1 borbély, 1 bogrács, 1 kenyérsütő,
2 kávéház és 1 molnár

nincs

nincs

Székesfehérvár ..... 65 km.

Szekesfehervar ..... 13 km.

nincs

nincs

nincs

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

nincs

Hivatalos célokra szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

nincs

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

8 kat. hold szántó és rét, ...

2 legelő, ... kat. hold erdő,

egyéb *46 kat. hold és, víznyelvi vízvezetés* .....

nincs kis kágyendérekben

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

A körjegyzői javadalom 2 kat. hold 496 m² föl

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

A közös legelő

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

nincs

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

nincs

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *24* K *58* f. Házadó ..... K

..... f. Ált. kereseti adó ..... K ..... f. Társulati adó ..... K ..... f. Vagyon- és jöv.

adó ..... K ..... f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

Ált. kereseti adó, házi és kis foglalkozási adó és helyettesítő illeték.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A községnek villanyvilágítással való ellátása, valamint az utak rendbehozatala

A község pecsétjének lenyomata:

Horváth
helyettesítő községi (kör-) jegyző.